

علم، اخلاق و سیاست

آخرین اثر رضا داوری اردکانی با عنوان «علم، اخلاق و سیاست» توسط انتشارات سخن، ناشر مجموعه آثار فیلسوف فرهنگ روانه بازار نشر کشور شد. این رساله مجموعه دوازده سرمقاله رئیس فرهنگستان علوم است که پیش از این در چند سال اخیر در نشریه این فرهنگستان منتشر شده است. شایان ذکر است «علم، اخلاق و سیاست» با اضافه شدن یک مقدمه و یک خاتمه به این دوازده مقاله منتشر شده است.

رضا داوری اردکانی درباره علل نام گذاری این رساله به اسم «علم، اخلاق و سیاست» می نویسد: «سه گانه علم، اخلاق و سیاست با هم نسبت یکسان ندارند. اگر علم و سیاست جدید را در باطن به هم پیوسته بدانیم و میانشان به ملازمت قائل باشیم، نمی دانیم در باب نسبت علم و اخلاق چه بگوئیم. زیرا این دو اگر در اعماق وجودشان نسبتی با هم داشته باشند، در ظاهر نه این مبتنی بر آن است و نه آن به این نیاز دارد؛ ربط و پیوند منطقی هم میانشان نیست. روشن ترین نسبت در این سه گانه نسبت اخلاق و سیاست است، سیاست جدید کاری به اخلاق ندارد. جمع سیاست و اخلاق را آسان نینگاریم.» به نظر می رسد رساله حاضر را می توان آخرین تاملات فیلسوف فرهنگ در مباحث معطوف به علم و سیاست ارزیابی کرد. تاملاتی که گهگاه با مخالفت هایی نیز همراه شده است، اما همواره با گذشت زمان، حقانیت و علمانیت آن تاملات ثابت شده است. کما اینکه داوری اردکانی در بخشی از مقدمه ای که بر این کتاب نوشته است می گوید: «در کار گشایش راهی برای خروج از بن بست لازم است که اوهام و داعیه ها را در زمان و تاریخ سنجید. از آخرین دعوی ها و داعیه ها حرفی نمی زنیم. زیرا تکلیفشان در آینده معلوم می شود. اما از دویست سال پیش که به تاریخ تجددمآبی نگاه می کنیم اگر آن را دوران غلبه وهم بدانیم چندان خطا نکرده ایم.» اگر چه کتاب واپسین داوری اردکانی همانند دیگر آثارش اجمالی و پر از اشاره است، اما معبر مناسبی برای پیمودن مسیر اندیشه ورزی اندیشمندی است که سهم زیادی در تاریخ تفکر معاصر ایران دارد. کتاب «علم، اخلاق و سیاست» با عناوینی مانند «سیاست

درست چیست؟»، «عدل، عقل و اعتدال»، «پیشرفت و اخلاق»، «تأملی در سیاست علم و توسعه علمی»، «مهندسی و اخلاق» و «طرفداران سیاست های افراطی» با قیمت 22000 تومان و در تیراژ 1100 نسخه توسط انتشارات سخن منتشر شده است.